

Les Societats Prehistòriques

Codi: 100388

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500501 Història	OB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Anna Maria Gómez Bach

Correu electrònic: Anna.Gomez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Paloma González Marcén

Anna Maria Gómez Bach

Prerequisits

Sense prerequisits oficials

Objectius

L'assignatura forma part de la matèria Història del grau d'Història. Els 30 ECTS d'assignatures bàsiques vinculades a la matèria d'Història que tenen com objectiu garantir els coneixements mínims indispensables que han de permetre als estudiants cursar amb èxit els crèdits obligatoris i optatius que es preveuen per al grau d'Història.

La matèria de Societats Prehistòriques té per objectiu proporcionar un coneixement bàsic dels principals esdeveniments i processos de canvi i continuïtat de la Humanitat en una perspectiva diacrònica, des de la Prehistòria i fins el món actual, integrant els diversos espais geogràfics. De fet, la dimensió espacial d'aquest coneixement històric haurà de ser tan àmplia como sigui possible, doncs contribueix enormement a desenvolupar la capacitat de comprendre la diversitat històrica i cultural. Així mateix, la matèria ofertada proporcionarà unes primeres nocions sobre els diversos enfocaments temàtics de la ciència històrica (social, polític, econòmic, de gènere, ideològic, cultural), així com de teoria i metodologia de la Història, la Prehistòria i l'Arqueologia (debats i perspectives historiogràfiques).

Competències

- Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments de l'anàlisi històrica.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar els conceptes bàsics diacrònics i temàtics propis de la ciència històrica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Aprendre de manera autònoma.
2. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
3. Coordinar el treball de caràcter interdisciplinari amb altres equips.
4. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi històrica.
5. Enumerar les teories sobre l'espècie humana i posar-les en relació amb la producció de la societat i la cultura.
6. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
7. Interpretar l'estructura social i econòmica de la prehistòria.
8. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
9. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
10. Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat.
11. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.
12. Utilitzar les eines bàsiques pròpies dels estudis de prehistòria.

Continguts

Bloc 0. Canvis històrics i pràctiques socials: una visió des de la prehistòria

Bloc 1. L'aparició i consolidació de l'economia productora

- El Neolític, com i quan?. Canvi climàtic i processos de domesticació de plantes i animals
- Les primeres societats agrícoles al Pròxim Orient
- Expansió i consolidació de les societats pageses a Europa

Bloc 2.- Les primeres societats complexes al Pròxim Orient i a Europa

- L'aparició de l'estat al Pròxim Orient: el concepte de "revolució urbana"
- Desenvolupament de les societats de l'Edat del Bronze a Europa: jerarquia i complexitat
- Comerç i colonitzacions: el Mediterrani de finals del IIer i inicis del Ier mil·lenni
- L'Edat del Ferro i la formació del pobles europeus: arqueologia, història i mite

Bloc 3.- Les altres societats prehistòries

- Caçadors-recol·lectors de l'Holocè i primeres societats productores a Àfrica, Àsia, Amèrica i Oceania

Metodologia

Activitats dirigides

- Classes teòriques dirigides pel professorat amb suport TIC.
- Sessions de treball en grup i de debats dirigides pel professorat. Valoració i discussió col·lectiva de material textual o audiovisual, Presentacions individuals i/o col·lectives i ronda de valoracions.

Activitats supervisades

- Sessions concertades per resoldre dubtes sobre el desenvolupament de l'assignatura. Assessorament individual o en grups reduïts sobre continguts específics de la matèria.
- Assessorament en grups reduïts per l'elaboració de presentacions i d'exercicis pautats d'aprenentatge.

Activitat autònoma

- Estudi personal. Lectura de textos. Recerca d'informació bibliogràfica.
- Redacció de treballs. Preparació de presentacions, comentaris orals i debats.

Avaluació

- Proves escrites.
- Treballs.
- Presentacions orals.
- Participació en debats.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	50	2	2, 5, 7, 9, 10
Preparació proves i treballs	75	3	1, 2, 4, 6, 8, 10, 11, 12
Tutorització	10	0,4	2, 3, 4, 8

Avaluació

Mòduls d'avaluació

Es portarà a terme una avaluació continuada de totes les activitats desenvolupades a l'assignatura. El sistema d'avaluació s'organitza en 3 mòduls, cadascun tindrà assignat un pes específic en la qualificació final:

1. Les activitats dirigides s'avaluaran mitjançant el mòdul de proves escrites.
2. Les activitats supervisades s'avaluaran mitjançant el mòdul de presentacions i debats a l'aula.
3. Les activitats autònomes s'avaluaran mitjançant el mòdul de treballs.

Calendari d'avaluació

A l'inici de curs s'informarà a l'alumnat dels continguts concrets dels mòduls d'avaluació i els seus terminis de realització/lliurament.

Requisits per superar l'assignatura

- Assistència al 75% de les sessions.
- Presentació/realització dels mòduls d'avaluació en els terminis establerts.
- Assolir una puntuació mitja dels mòduls d'avaluació de 5 ó més en una escala de 10, sempre i quan s'hagi obtingut una qualificació de 3,5 o més en una escala de 10 en cadascun d'ells.
- Un/a estudiant es considerarà no avaluable en el cas que no lliuri o no es presenti a un o més dels mòduls d'avaluació en els terminis establerts o assisteixi a menys del 75% de les sessions teòriques.

Reavaluació

Es podran presentar a la recuperació les/els estudiants que compleixen els següents requisits:

- Han d'haver realitzat els mòduls d'avaluació en els terminis establerts

- Han de haver assolit una puntuació mitja dels mòduls d'avaluació de 3,5 ó més en una escala de 10

Calendari de recuperació

Les dates dels exàmens de recuperació estan fixades per la facultat. Aquestes dates es publiquen a la web de la facultat al mes de juliol del curs anterior. És responsabilitat dels/les estudiants saber la data que li correspon fer la recuperació de la seva assignatura. La última prova de l'avaluació continuada es programarà com a mínim una setmana abans de la data de recuperació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves escrites	A concretar pel professorat a inici de curs	5	0,2	3, 5, 7, 10, 12
Treballs i presentacions	A concretar pel professorat a inici de curs	10	0,4	1, 2, 4, 6, 8, 9, 11, 12

Bibliografia

Bloc 1. L'aparició i consolidació de l'economia productora

- Aurenche, O.; Kozłowski, S.K. (2003). El origen del Neolítico en el Próximo Oriente. Barcelona: Ed.Ariel.
- Barker, G. (2006). The agricultural revolution in prehistory: why did foragers become farmers? Oxford: Oxford University Press.
- Fowler, C.; Harding, J.; Hoffmann, D. Eds. (2013). The Oxford Handbook of Neolithic Europe. Oxford Handbooks.
- Bernabeu, J.; Aura, J.E.; Badal, E. (1993). Al Oeste del Edén. Las primeras sociedades agrícolas en la Europa mediterránea. Madrid: Ed. Síntesis.
- Fowler, C.; Hardin, J.; Hofmann, D. (coords.) (2015). The Oxford handbook of Neolithic Europe. Oxford Handbooks.
- Guilaine, J. Dir. 2003. Arts et symboles du néolithique à la protohistoire. Séminaires du collège de France. Errance ed.
- Mazourie, K. (2007) El Orígen del Neolítico en Europa. Barcelona: Ed. Ariel.
- Rojo, M.; Garrido, R.; Martínez, I. (coords.) (2012). El Neolítico en la península ibérica y su contexto europeo. Ed. Cátedra.
- Smith, B.D. (1995). The emergence of agriculture. New York: Scientific American Library.

Bloc 2. Les primeres societats complexes al Pròxim Orient i a Europa

- Akkermans, P.; Schwartz, G. (2003). The archaeology of Syria: From complex Hunter-Gatherers to Early Urban Societies (16,000-300 BC). Cambridge University Press.
- Aubet, M.E. (1994). Tiro y las colonias fenicias de Occidente. Barcelona: Ed. Crítica
- Dickinson, O.T.P.K. (2000). La Edad del Bronce egea. Madrid: Ed. Akal
- Harding, A.F. (2003). Sociedades europeas en la edad del Bronce. Barcelona: Ed. Ariel
- Harding, A.F.; Fokkens, h. (2013). The Oxford handbook of the European Bronze Age. Oxford Handbooks.
- Kristiansen, K. (2001). Europa antes de la historia: los fundamentos prehistóricos de la Europa de la Edad del Bronce y la primera Edad del Hierro. Barcelona: Ed. Península.
- Kristiansen, K., Larson, T.B. (2006). La emergència de la Sociedad del Bronce. Viajes, transmisiones y transformaciones. Ed. Bellaterra. Barcelona.
- Liverani, M. (2006). Uruk. La primera ciudad. Barcelona: Ed. Bellaterra.
- Lovell, J.I.; Rowan, Y. (2011). Culture, Chronology and the Chalcolithic. Theory and Transition. Oxbow books, Oxford.
- Redman, C.L. (1990). Los orígenes de la civilización. Desde los primeros agricultores hasta la sociedad urbana en el Próximo Oriente. Barcelona: Ed. Crítica.
- Wells, P.S. (1998). Granjas, aldees y ciudades: Comercio y orígenes del urbanismo en la protohistoria europea. Ed. Labor. Bcn.

Bloc 3. Les altres prehistòries

- Adams, R.E. (2000). Las antiguas civilizaciones del Nuevo Mundo. Barcelona: Crítica.
- Connah, G. (2004). Forgotten Africa: An introduction to its archaeology. London: Routledge.
- Gosden, Ch. (2008). Arqueología y colonialismo. El contacto cultural desde 5000 a.C. hasta el presente. Barcelona: Ed. Bellaterra.
- Hanks, B. K., Linduff, K. M. (2009). Social Complexity in Prehistoric Eurasia: Monuments, metals and mobility. Cambridge: Cambridge University Press.